

TURISTICKÝ PRŮVODCE

PORTUGALSKO

Obsah

ÚVOD 4

Kam se vypravit	6	Největší zajímavosti	12
Kdy se vypravit	10	Navrhované trasy	22

ZÁKLADNÍ INFORMACE 24

Doprava do Portugalska	25	Festivaly	41
Doprava po Portugalsku	27	Sportovní a outdoorové aktivity	42
Ubytování	32	Nakupování	45
Jídla a nápoje	35	Cestování s dětmi	47
Sdělovací prostředky	40	Cestovatelské nezbytnosti	48

PRŮVODCE 54

1 Lisabon a okolí	54	6 Minho	302
2 Estremadura a Ribatejo	130	7 Trás-os-Montes	350
3 Coimbra a Beira Litoral	178	8 Alentejo	386
4 Beira Alta a Beira Baixa	218	9 Algarve	434
5 Porto a Rio Douro	256		

SOUVISLOSTI 496

Historie	497	Knihy	512
Fado – duše lidí	510	Portugalština	516

DODATKY A REJSTŘÍK 524

Úvod

Portugalsko

Portugalsko, starobylá říše chráněná pevnostmi na kopcích a opevněnými městy, je jednou z nejdéle existujících zemí Evropy. Neznalé návštěvníky zde obvykle překvapí vstřícnost lidí, cenově dostupné jídlo a víno, stejně jako rozmanitost země, která se dá poměrně snadno objet během několika dní. Zdejší města – především Lisabon a Porto – jsou skvělým dokladem bývalého postavení Portugalska coby námořní supervelmoci, jež vládla oceánům od Brazílie po východní Asii. Ne vše se tu ale týká historie: města se pyšní jedněmi z nejlepších klubů Evropy a velice odvážnou moderní architekturou. Vydejte se do vnitrozemí, kde se nabízí bezpočet aktivit, od návštěvy vinohradů po pěší turistiku, cykloturistiku, či plavbu na kajaku po vnitrozemských řekách. Největším lákadlem však nadále zůstává pobřeží. Vzhledem k mnoha chráněným zátokám a nekonečným pásům písečných dun se jen zřídkakdy ocitnete daleko od úchvatné pláže. A zatímco západní duny lemující Atlantik zůstávají doménou surfařské komunity, klidnější vody kolem Algarve skýtají ideální podmínky pro ty, kdo dávají přednost odpočinku na pláži.

Od doby, kdy Portugalsko ve dvanáctém století získalo nezávislost, se jeho hranice příliš nezměnily. Převážnou část hranice se Španělskem tvoří **hory** a dvě mohutné **řeky**, Minho na severu a Guadiana na jihu. Dávni portugalští vládcí chránili hranice své říše pomocí řady **opevněných měst**, jež mnohdy vyrůstala na vrcholcích kopců a dodnes jsou vyhledávaným cílem návštěvníků.

Zbylou část Portugalska, zbavenou pláží a vysokých hor, tvoří rozmanitá, úrodná krajina s hlubokými údolímí a zvlněnými kopci, na nichž jsou rozesté kamenné vesnice. Místní rodiny získávají po celé generace živobytí z **vinohradů** rostoucích na strmých terasách hornatého severu, stejně jako z **plantáží korkových dubů** obývaných divokými prasaty, které jsou dominantou rozlehlých zemědělských plání na jihu země.

Prestiž a ekonomika Portugalska dnes zdaleka nedosahují úrovně **zlatého věku** v období od patnáctého do osmnáctého století. Většinu dvacátého století strávila země v hluboké

PORTUGALSKO

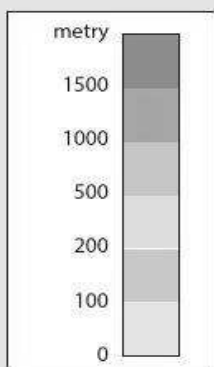
Santiago de Compostela

León

ATLANTSKÝ
OCEÁN

ŠPANĚLSKO

ATLANTSKÝ
OCEÁN

FAKTA O PORTUGALSKU

- Při započtení obvodu svých ostrovů se Portugalsko pyšní 1 793 kilometry **pobřeží**. Jeho jediným sousedem je Španělsko a **časové pásmo** se shoduje s časem Spojeného království.
- V Portugalsku žije deset milionů lidí, což je desetkrát méně, než kolik Portugalců běhá po světě – spousta z nich našla svůj druhý domov v Brazílii, ačkoliv více než milion **obyvatel s portugalskými předky** mají také USA a Francie.
- Národním jídlem Portugalska je **bacalhau**, tedy sušená solená treska, přičemž údajně existuje 365 různých způsobů její přípravy – jeden na každý den v roce.
- Portugalsko je osmým největším **producentem vína** na světě a dodává celých padesát procent světové spotřeby **koroku**.
- V pevninském Portugalsku se nachází dvanáct **památek světového dědictví UNESCO**, včetně měst Évora a Guimarães, paláců Sintry, skalního umění v údolí Côa, respektive národních skvostů Batalha a Alcobaça.

bídě pod diktátorskou vládou ministerského předsedy dr. Salazara. Následné připojení k Evropské unii sice přineslo velké výhody – finanční prostředky na nové silnice a komunikace –, ale ani tak se nepodařilo nezabránit těžké hospodářské krizi posledních let. Portugalsko je sice jedním z ekonomicky nejslabších členů EU, ale zato jde o pozoruhodně sjednocenou zemi – nejsou tu žádné menšiny usilující o nezávislost a jistá rivalita mezi severem a jihem se omezuje na neškodné posměšky. Portugalsko je opravdu velice tolerantní zemí, která dokázala poměrně snadno integrovat početnou populaci ze svých **bývalých kolonií** v Africe, Asii a Brazílii. Charakter dnešního Portugalska ovlivňují především chutě, zvuky a styly z Brazílie, Angoly a Mosambiku.

Portugalsko je **katolické**, o čemž svědčí starobylé kostely v každé obci. Podpora církevních institucí však neustále slábne, nicméně víra v **tradiční hodnoty** přetrvává i nadále. Portugalci přijali výhody moderního života, aniž by se zbavili přitažlivějších prvků z předchozích staletí. Plně zasítovaná centra měst mají své wi-fi hotspoty a prodejny mobilních telefonů, ale nechybí v nich ani řeznictví, pekařství a nefalšovaný výrobce svícnů. Děti lze potkat a slyšet v kteroukoliv denní či noční dobu, jelikož středobodem veškeré denní zůstává rodina.

Pokaždé, když doma nastaly těžké časy, přesunuli se Portugalci na nové pastviny, ovšem většina emigrantů se po nějakém čase vždy vrátila domů přilákána směsicí tolerance, tradic, idylických scénérií a celoročního slunečního svitu – a přesně takovým kouzlem vábí dnešní Portugalsko i své návštěvníky. Počítejte s tím, že i vy budete okouzleni.

Kam se vypravit

Epicentrem turistického ruchu je jižní pobřeží **Algarve**, a dlužno říci, že zcela zaslouženě – právě zde se nacházejí typické malebné zátoky lemované plážemi, skalními komíny a útesy, přičemž uniknout před ruchem přelidněných letovisek a spletek golfových hřišť zde není až tak těžké. Pokud vás ale lákají **pláže**, máte k dispozici téměř celé západní pobřeží země. Táhlé písčné úseky nejsou doménou jen západního pobřeží Algarve, ale i jižního Alenteja, pobřeží kolem Lisabonu a severně od Figueiry do Foz, respektive podél **pobřeží Minha** u severní hranice se Španělskem.

Mnohé z těchto pláží se táhnou kam jen oko dohlédne, a ani v nejvyšší sezóně nebývají přelidněné, zároveň však čelí plné síle Atlantiku a pro plavce mohou být nebezpečné.

Lisabon a okolí

Lisabon, nejzápadnější metropole pevninské Evropy, je fascinujícím místem, kde lze strávit několik příjemných dnů, a to zejména díky zdejšímu nábřeží, mírnému podnebí a řadě atrakcí, jež spojují atmosféru zapomenutého koutu světa s moderní vitalitou, jaká prostupuje jen málo evropských měst. Po většinu 20. století udržoval Lisabon pramalý kontakt s vnějším světem a dokonce i dnes se do počátku tohoto století neustále vrací. Jeho návršími a dlážděnými uličkami dodnes projíždějí prastaré tramvaje a lanovky a koleje stále lemují starobylé obchody a kavárny převyšující svým počtem jinak všudypřítomné nadnárodní řetězce. Lisabonská revoluce z roku 1974 a pozdější vstup do EU však městu umožnily nakročit do 21. století, o čemž svědčí řada pozoruhodných muzeí a neotřelých architektonických projektů. Přistěhovalci z Brazílie a bývalých portugalských kolonií v Africe dodávají městské kultuře exotický nádech; dnešní Lisabon je domovem latinskoamerických a afrických kapel i klubů, které zde stojí bok po boku s tradičními fado bary a restauracemi.

Nedaleko hlavního města, směrem do vnitrozemí, se nachází Sintra, památka světového dědictví UNESCO situovaná na krásném horském úbočí, která se stala oblíbenou letní destinací portugalské královské rodiny – jejich zdobné extravagantní paláce jsou vítaným cílem jednodenních výletů. Z Lisabonu je to rovněž kousek k několika fantastickým atlantským plážím: místní dávají přednost jižnímu pobřeží s kilometry písku v oblasti Costa da Caparica, popřípadě plážím v menších zátokách mezi historickým přístavem Setúbal a letoviskem Sesimbra. Nejsnadněji dosažitelné jsou však městské pláže rušného Estorilu a někdejší rybářské vesnice Cascais, snadno dostupné vlakem.

Lisabon

LISABON je jedno z nejkrásnějších evropských měst rozkládající se na několika pahorcích nad třpytivými vodami širokého ústí řeky Tejo. Jeho moderní předměstí působí poměrně těžkopádně, zato historické centrum je kompaktní a za den či dva se dá projít úplně celé. Nejstarší část města, spleť uliček tvořící čtvrt **Alfama**, se rozkládá pod malebně situovanou maurskou pevností **Castelo de São Jorge**, jejíž zchátralé hradby jsou obrácené k pahorku jménem **Bairro Alto**, neboli horní město, s vyhlášenými bary, restauracemi a rušným nočním životem. Údolí mezi oběma kopci tvoří dolní město zvané **Baixa**. Elegantní síť honosných budov z osmnáctého století vyrostla na troskách po zemětřesení, které v roce 1755 srovnalo většinu města se zemí, čímž vznikla plánovaná komerční čtvrt

Alfamské procházky a vyhlídky str. 65
Lisabonské azulejos str. 70
Doprava do Bairro Alto str. 72
Velké zemětřesení str. 73
Doprava po Belému str. 80
Calouste Gulbenkian str. 86
Doprava do parku das Nações str. 88
Tramvajové linky str. 92
Cartão Lisboa str. 93

Našich pět oblíbených míst k pobytu
 str. 94
Vlastní stravování v Lisabonu str. 95
Našich pět oblíbených restaurací str. 97
Našich pět oblíbených barů str. 101
Kalendář lisabonských akcí str. 105
Paula Regová str. 110
Podivné jevy v Sintře str. 113
José Mourinho: pan výjimečný str. 124

ANTIGA CONFEITARIA DE BELÉM

Největší zajímavosti

1 Alfama Součástí prožitku je možnost ztratit se v křivolakých úzkých uličkách nejstarší lisabonské čtvrti. Viz str. 65

2 Castelo de São Jorge Hrad je i přes svoji krvavou minulost klidným útočištěm před ruchem velkoměsta, které tvoří krásné zahrady, pyšní pávi a úchvatný výhled. Viz str. 68

3 Bairro Alto Lisabonské „horní město“ je přesně tím místem, kam se chodí za noční zábavou do místních živých barů, klubů a restaurací. Viz str. 72

4 Mosteiro dos Jerónimos Velkolepý manuelský klášter ukrývá hrobku Vasca da Gamy. Viz str. 80

5 Museu Gulbenkian Fantastické secesní šperky Reného Lalique, vlámské mistři a impresionistické obrazy tvořící úžasnou, nesmírně cennou sbírku umění a starožitností. Viz str. 86

6 Antiga Confeitaria de Belém Nenechte si ujít lahodné pudinkové koláčky podávané v krásném prostředí nejtradičnější kavárny v Belému. Viz str. 97

7 Palácio Nacional, Sintra Skvostné královské útočiště v honosném letním sídle obklopeném lesy. Viz str. 113

NEJVĚTŠÍ ZAJÍMAVOSTI JSOU VYZNAČENÉ NA MAPÁCH STR. 58 A 60-61

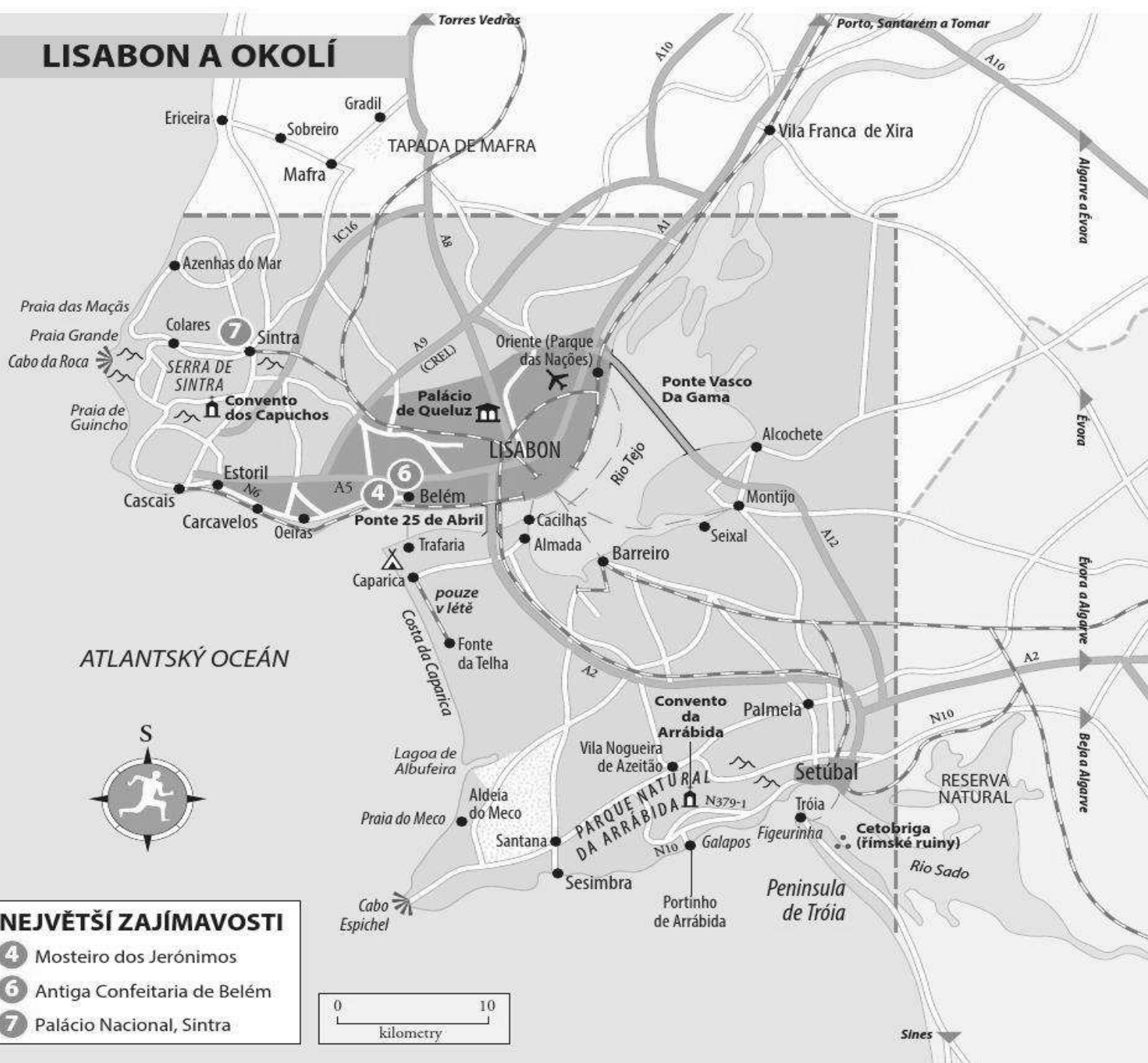
1

obklopující historická náměstí **Praça do Comércio** na nábřeží a široké **Rossio**. Vede odtud palmami lemovaná **Avenida da Liberdade**, hlavní městská tepna vystupující k zeleným svahům centrálního **Parque Eduardo VII**. Mezi hlavní atrakce historického centra patří fantastické umělecké sbírky v **Museu Gulbenkian** situovanému severně od parku; dále **Museu de Arte Antiga** na západ od centra; a **Berardo Collection** s moderním uměním a polohou 6 km na západ od čtvrti **Belém**, odkud vyplouvali slavní portugalští mořeplavci: vznešený **Mosteiro dos Jerónimos** je jedním z několika klášterů, které zde stojí na počest jejich úspěchů. A konečně je tu **Parque das Nações**, futuristické dějiště lisabonské výstavy Expo 98 situované 5 km východně od města; jeho největší atrakcí je jedno z největších ocenění v Evropě.

Z historie

Původně Allis Ubbo – tedy bezpečný přístav, jak jej pojmenovali **Féničané** – a pozdější administrativní metropole Lusitánie se v roce 210 př. n. l., kdy **Římané** osídlili západní polovinu Ibérie, přejmenoval na Olisipo. Na počátku 8. století začali **Maurové** ze severní Afriky využívat obchodní vazby s městem, kterému říkali Lišbuna, a vozili odtud zboží do svých teritorií na jihu, z čehož město prosperovalo. Na místě současného paláce tehdy Maurové založili muslimský palác Alcáçova a usadili se kolem několika horkých pramenů

LISABON A OKOLÍ

(*alhama*, dnešní Alfama). Roku 1147 hrad od severu oblehli katolíci pod velením Afonsa Henriquese doprovázeni skupinou nemilosrdných **evropských křížáků**, jejichž síle Maurové po sedmnácti týdnech odporu podlehli – buďto byli zabiti nebo donuceni žít jako „noví křesťané“ ve čtvrti dodnes nazývané Mouraria. V roce 1150, za vlády Afonsa Henriquese, nyní již prvního z portugalských panovníků, vznikla na místě hlavní mešity tzv. Sé (katedrála) a roku 1255 se stal Lisabon hlavním městem **křesťanské země**.

Objevy

V patnáctém století už byl Lisabon metropolí expanzivní země, jejíž mořeplavecké umění dalo vzniknout obchodním trasám v dobré polovině světa. V roce 1498 vyplul z Belému **Vasco da Gama** a otevřel námořní trasu do Indie, přičemž neuběhlo ani šedesát let a Lisabon již ovládal přístavy od Brazílie na západě po Macau na východě. Lisabon se stal jedním z nejbohatších měst Evropy schopným financovat tak okázalé budovy, jakými se staly Torre de Belém, Mosteiro dos Jerónimos a palác na Terreiro do Paço. Na počátku osmnáctého století začaly do města proudit další peníze z nově objevených nalezišť zlata v Brazílii, ovšem tento druhý „zlatý věk“ náhle ukončilo **velké zemětřesení z roku 1755** (viz rámeček, str. 73). Za **markýze Pombala** sice rychle vyrostlo nové město s geometrickým půdorysem (dnešní čtvrť Baixa), ovšem svůj ekonomický vliv už Lisabon nikdy nezískal. V polovině devatenáctého století se městu ještě na chvíli dařilo a právě tehdy zde vznikly botanické zahrady považované za nejkrásnější v Evropě: v rámci veřejných prací se zrodila Avenida da Liberdade a došlo k financování řady pozemních lanovek zajišťujících dopravu na kopce.

Salazarova éra

Politické otřesy na počátku 20. století ukončily éru portugalské monarchie a zrodily vládu **dr. Antónia de Oliveiry Salazara**, jenž vládl Portugalsku v letech 1932 až 1968, a to železnou pěstí. Politika vystudovaného ekonomu vygenerovala dostatek prostředků na financování válečného Expa v Belému roku 1940, sochy Cristo Rei nad řekou Tajo a působivého visutého mostu Ponte 25 de Abril (původně se nazýval Ponte Salazar). Většina obyvatel však za Salazarovy vlády strádala, a když přišla v roce **1974 revoluce**, která vyústila v nastolení demokracie, vypadal celý Lisabon jako by se za poslední roky vůbec nikam neposunul.

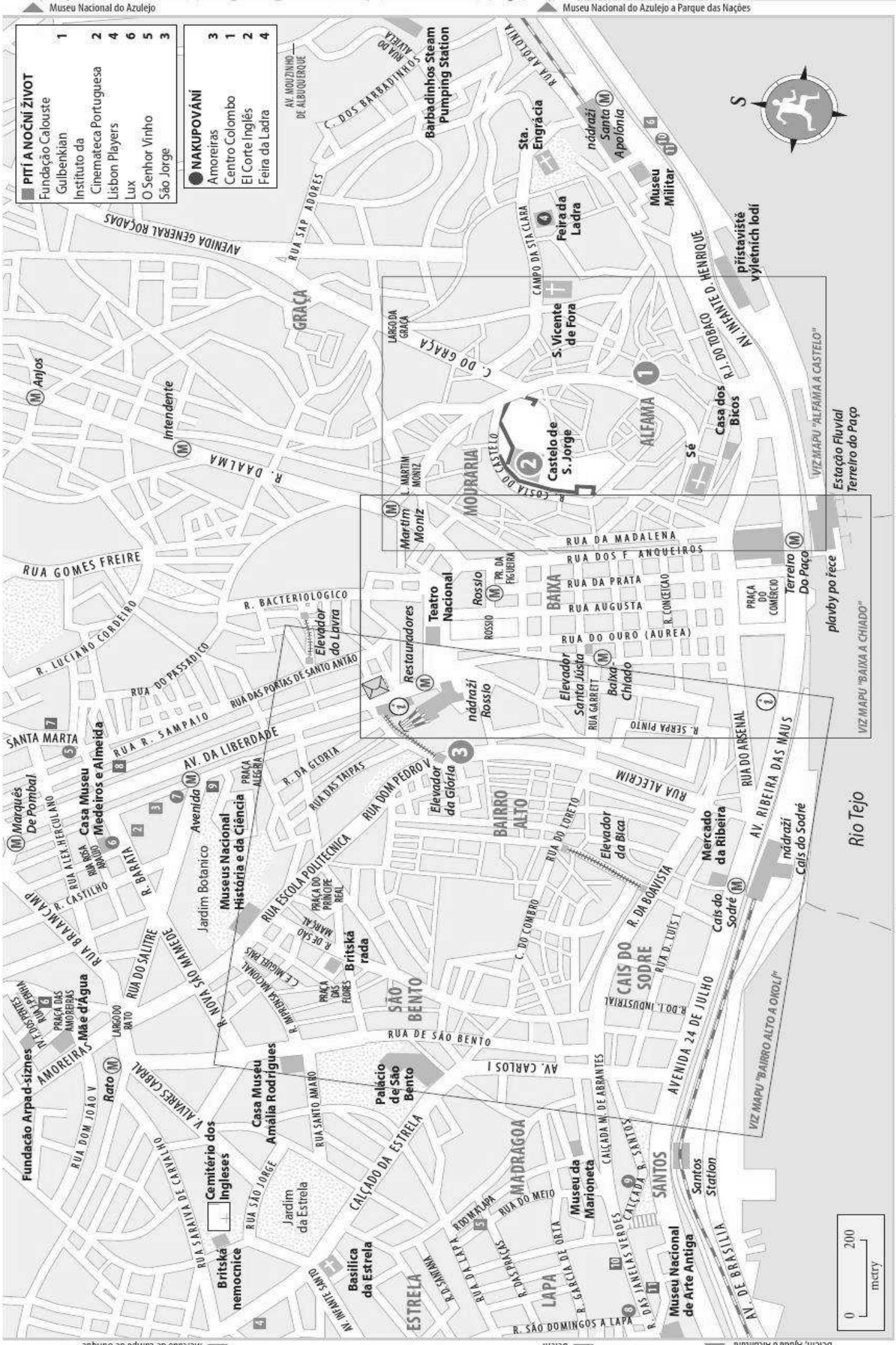
Současné město

Vstup do EU a řada dalších událostí – např. **Expo 98**, pořádání **mistrovství Evropy ve fotbale v roce 2004** a nové postavení Lisabonu coby **centra nízkorozpočtových aerolinií** – zajistily nový přísun peněz a rozvoj města, včetně nových tras železnice a metra, stejně jako nejdelšího evropského mostu nazvaného Ponte Vasco da Gama. Novou tvář získaly i historické *bairros* (čtvrtě) a nábřeží. A zatímco některé z rekonstrukcí do jisté míry rozmělnily někdejší atmosféru ztracených časů, jiné s sebou přinesly vlnu optimismu, která z Lisabonu činí jednu z nejúchvatnějších metropolí Evropy.

Baixa

Vysoké impozantní budovy, které tvoří „dolní město“ zvané **BAIXA** (vyslovuje se *baiša*), jsou sídlem jedněch z nejzajímavějších obchodů a kaváren. Mnohé ze zdejších uliček jsou určeny jen pro pěší a přes den je plný prodejci společně s pouličními umělci. Jelikož jsou tyto ulice obrácené k řece, patřily při zemětřesení v roce 1755, které zničilo většinu města, k nejpostiženějším. Královský ministr Marquês de Pombal dal v postiženém sektoru vystavět město s geometrickým půdorysem, který je patrný dodnes; rámuje ho trojúhelník širokých náměstí **Praça do Comércio** na jihu, respektive **Praça da Figueira** a **Rossio** na severu. V rámci takto vymezeného území procházejí tři hlavní ulice protnuté devíti menšími uličkami, z nichž mnohé jsou pojmenované podle provozovaného řemesla či obchodu, jako např. **Rua da Prata** (Stříbrnická ulice) a **Rua dos Sapateiros** (Ševcovská ulice). Zmíněné rozdělení dnes do jisté míry narušují banky, prodejní řetězce a početné hotely

- PITIA NOČNÍ ŽIVOT**
- 1 Fundação Calouste Gulbenkian
 - 2 Instituto da Cinemateca Portuguesa
 - 4 Lisbon Players
 - 5 Lux
 - 6 O Senhor Vinho
 - 3 São Jorge

- NAKUPOVÁNÍ**
- 3 Amoreiras
 - 1 Centro Colombo
 - 2 El Corte Inglés
 - 4 Feira da Ladra

▼ Via nově nábírající Barreiro

▼ Cacilhas

▼ Mercado de Campo de Ourique

▼ Belem

▼ Belem, Ajuda e Alcantara

Estação Fluvial Terreiro do Paço

playby po řece

VIZ MAPU "BAIXA A CHIADO"

VIZ MAPU "ALFAMA A CASTELO"

Rio Tejo

VIZ MAPU "BAIRRO ALTO A OHLÍ"

0 200 meters

s penziony, nicméně zde stále ještě stojí některé tradiční obchody, jako jsou prodejny korálků a filtrů lemující centrální část **Rua da Conceição**. Pombal rovněž požadoval, aby do pravidelného půdorysu města zapadly i místní kostely a zůstaly tak téměř neviditelné – projděte se po **Rua de São Julião** a uvidíte, jak průčelí kostela Oliveiry splývá s vedlejšími kanceláři, ačkoliv jeho interiér je jinak krásný.

Rossio

Praça Dom Pedro IV (lidově nazývané **Rossio**) slouží již od středověku jako hlavní městské náměstí a centrum komerčního Lisabonu. Jeho ústředním prvkem jsou barokní kašny a nablýskané, mozaikami dlážděné chodníky. V průběhu devatenáctého století lákalo množství zdejších kaváren lisabonské malíře a spisovatele; ne jeden z těchto podniků však v 70. letech minulého století nahradily banky. Venkovní posezení kaváren, které zůstaly, však dodnes slouží jako oblíbená místa setkávání. Na západní straně náměstí se nachází podkovovitý vstup na **nádraží Rossio**, což je rádoby manuelský komplex s vlakovými nástupišti v horním patře, kam se jezdí po eskalátoru. Naproti nejhonosnější budově stojí **Teatro Nacional de Dona Maria II** zbudované ve 40. letech 19. století. Před zemětřesením zde býval inkviziční palác, před nímž se odehrávaly veřejné popravy oběšením, *autos-da-fé* (rituální pálení kacírů) a býčí zápasy.

Rua das Portas de Santo Antão

Rua das Portas de Santo Antão je jednou z prvních lisabonských ulic přetvořených na pěší zónu a zároveň ulicí nejživější. Je dlážděná a prochází směrem na sever od divadla Nacional de Dona Maria lemována restauracemi s plody moře a divadly, nemluvě o obvyklých davech turistů a místních. Většina zdejších restaurací má stoly postavené venku, odkud se dá příjemně sledovat dění kolem – zároveň jde však o jednu z mála ulic ve městě, kde vás budou číšníci lákat, abyste se šli posadit dovnitř. Termín *portas* odkazuje na městské brány, jimiž ulice kdysi procházela, a ačkoliv samotné portály už dávno vzaly zsvě, připomínají se alespoň v názvu. Na č. 96 stojí kupolovitý **Coliseu dos Recreios** postavený v roce 1890 jako cirkus, dnes sloužící jako jeden z hlavních městských koncertních sálů.

Casa do Alentejo

Rua das Portas de Santo Antão 58 • Denně 10.00–22.00 • Zdarma • ☎ 213 469 231, 🌐 casadoalentejo.com.pt • 📍 Rossio nebo Restauradores

Restaurace, café-bar a kulturní středisko zvané **Casa do Alentejo** sídlí v okázale zdobeném pseudomaurském paláci, který se za poslední desetiletí pranic nezměnil. Někdejší panské sídlo ze sedmnáctého století a později kasino se od 30. let minulého století věnuje kultuře Alenteja. Můžete vejít a prohlédnout si krásně obložený interiér – některé ze zdobných kachlíček pocházejí z původního domu -, ale většina návštěvníků míří rovnou do patra s původní jídelnou nebo café-barem (viz str. 97), s nímž sousedí úžasný taneční sál ověšený lustry.

Praça da Figueira

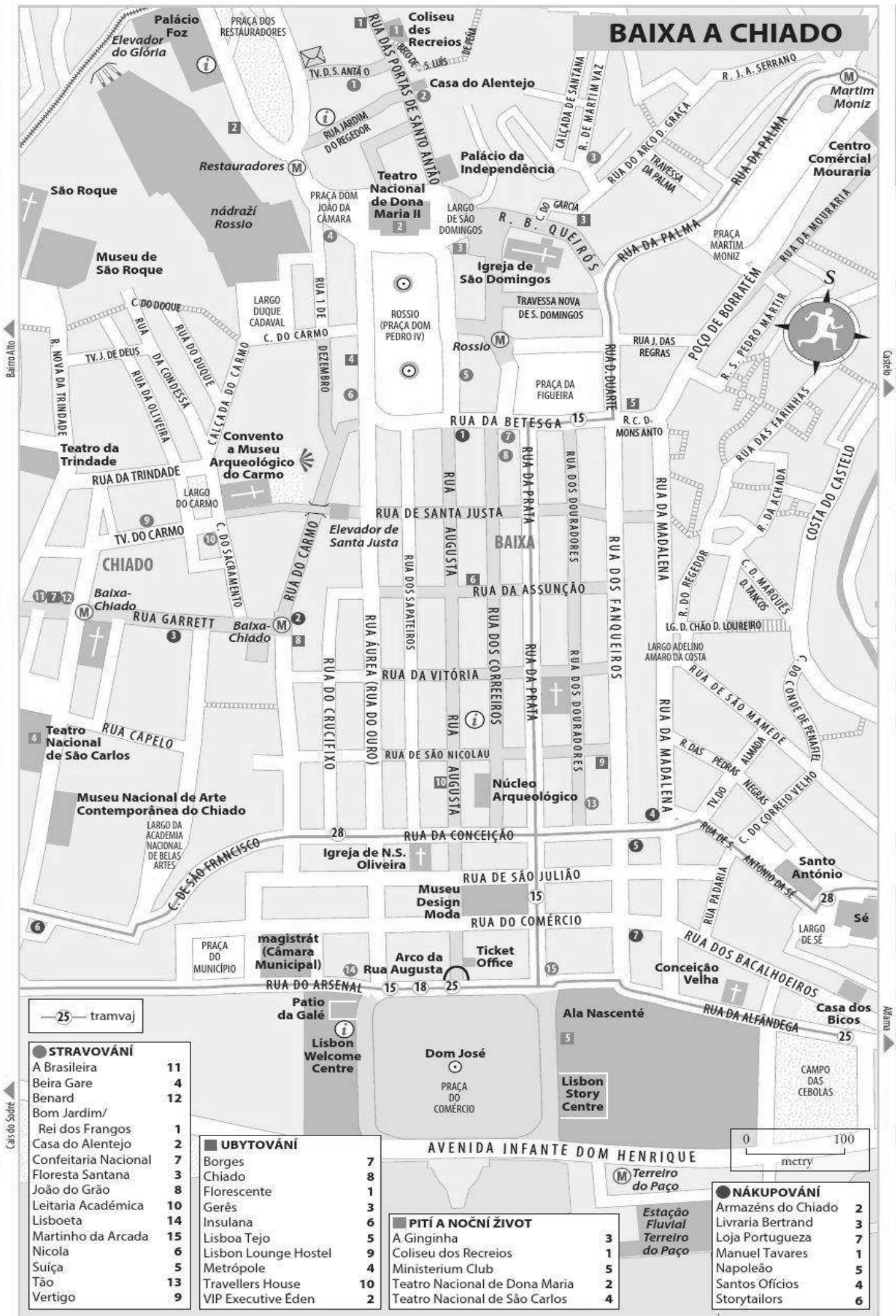
Někdejší sídlo předního lisabonského trhu, od 40. let minulého století jedno z nejdůležitějších náměstí Lisabonu zvané **Praça da Figueira**, jehož někdejší vznešenost částečně nabourala výstavba podzemního parkoviště. Náměstí je nicméně klidnější než sousední Rossio a jeho kavárny skýtají atraktivní výhled na zelené svahy pevnosti Castelo de São Jorge.

Elevador de Santa Justa

Rua de Santa Justa • Denně: Červen-září 7.00–11.00; říjen-květen 7.00–21.45 • Zpáteční jízdné 5 € • 📍 Baixa-Chiado

Působivý a na pohled výstřední výtah **Elevador de Santa Justa** z roku 1902, jehož autorem byl žák Gustava Eiffela Raul Mésnier, zajišťuje dopravu do výšky 32 m nad čtvrtí Baixa. Jeho horní stanice ústí vedle komplexu Convento do Carmo ve čtvrti Bairro Alto,

BAIXA A CHIADO

—25— tramvaj

- **STRAVOVÁNÍ**
- A Brasileira 11
- Beira Gare 4
- Benard 12
- Bom Jardim/ Rei dos Frangos 1
- Casa do Alentejo 2
- Confeitaria Nacional 7
- Floresta Santana 3
- João do Grão 8
- Leitaria Académica 10
- Lisboeta 14
- Martinho da Arcada 15
- Nicola 6
- Suiça 5
- Tão 13
- Vertigo 9

- **UBYTOVÁNÍ**
- Borges 7
- Chiado 8
- Florescente 1
- Gerês 3
- Insulana 6
- Lisboa Tejo 5
- Lisbon Lounge Hostel 9
- Metrópole 4
- Travellers House 10
- VIP Executive Eden 2

- **PITÍ A NOČNÍ ŽIVOT**
- A Ginginha 3
- Coliseu dos Recreios 1
- Ministerium Club 5
- Teatro Nacional de Dona Maria 2
- Teatro Nacional de São Carlos 4

- **NÁKUPOVÁNÍ**
- Armazéns do Chiado 2
- Livraria Bertrand 3
- Loja Portuguesa 7
- Manuel Tavares 1
- Napoleão 5
- Santos Offícios 4
- Storytailors 6

ale možná se napřed zastavíte na skleničku v drahé kavárně na střeše *elevadoru*, odkud se otevírá báječný výhled na město.

Núcleo Arqueológico

Rua dos Correios 9 • Rezervace předem; prohlídky s průvodcem 45 min po-so každou hodinu 10.00–poledne a 15.00–17.00 • Zdarma •

☎ 211 131 004,

🌐 ind.millenniumbcp.pt • 📍 Baixa-Chiado

Jedno z nejmenších, leč nejzajímavějších muzeí Lisabonu, **Núcleo Arqueológico**, leží pod ulicemi Baixy. V průběhu výstavby banky BCP v 90. letech minulého století se při výkopových pracích objevily pozůstatky římských nádrží na konzervování ryb, křesťanského pohřebiště z pátého století a maurské keramiky, jež jsou k vidění jen v tomto malém muzeu. Většina exponátů je umístěna pod prosklenou podlahou nebo chodníky, nad nimiž se tyčí moderní banka.

Toužíte-li se dozvědět něco víc o lisabonských podzemních vykopávkách, požádejte místní personál o prohlídku (jen na začátku léta) úžasných římských tunelů starých 2000 let, které procházejí pod Baixou a jejichž účel je dodnes nejasný. Tunely bývají většinou zatopené, a tak se pro návštěvníky otevírají jen na tři dny v roce, kdy je o jejich prohlídce enormní zájem. Bizarní je přitom již pohled na lidi vstupující do tunelů, které jsou přístupné jen otvorem mezi tramvajovými kolejemi na Rua da Conceição.

Museu Design Moda

Rua Augusta 24 • Út-ne 10.00–18.00 • Zdarma • ☎ 218 886 117, 🌐 mude.pt • 📍 Baixa-Chiado nebo Terreiro de Paço

Museu Design Moda sídlí v honosných prostorách bývalé banky, kde vystavuje působivou sbírku designu a módy od 30. let minulého století do současnosti, již shromáždil burzovní makléř a mediální magnát Francisco Capelo. Mezi zdejší exponáty patří designová klasika Charlese a Ray Eamesových a Phillipe Starcka, stejně jako Capelova sbírka Haute couture z 50. let, pouliční módy z 60. let a módní značky z let devadesátých (od Paca Rabannea a Pierra Cardina po Alexandra McQueeny).

Arco da Rua Augusta

Terreiro de Paço • Denně 9.00–19.00 • 2,50 € • 🌐 visitlisboa.com • 📍 Terreiro de Paço

Nejpůsobivější budovu čtvrti Baixa tvoří mohutný oblouk zvaný **Arco da Rua Augusta**, který zdobí sochy historických postav, včetně markýze de Pombal a Vasca da Gamy. Tato brána do města vznikla na oslavu rekonstrukce Lisabonu po ničivém zemětřesení, ovšem zcela dokončena byla až v roce 1873. Výtahem můžete vyjet až pod hodinový pokoj, což je malý výstavní prostor soustředěný kolem prací na hodinách z devatenáctého století. Dá se tudy projít na točité schodiště a vystoupit až na střechu monumentu, kde vás ohromí neobyčejný výhled na čtvrt Baixa a náměstí Praça do Comércio. Ať vás ani nenapadne stoupnout si pod ohlušující zvon, když bije – litovali byste.

Směrem na sever od oblouku vede mozaikou dlážděná **Rua Augusta**, hlavní pěší tepna čtvrti Baixa plná obchodů, kaváren, prodejních stánků a pouličních umělců.

Praça do Comércio

Hlavní nábrežní náměstí **Praça do Comércio**, lemované podloubími, vyrostlo na místě královského paláce a bylo to právě zde, kde došlo v roce 1908 během přerodu v republiku k atentátu na Doma Carlose I. Na jednoho portugalského panovníka tu však vzpomínají dodnes: uprostřed náměstí stojí socha Doma Josého, krále za přestavby města po zemětřesení v roce 1755. V rámci úspěšných snah o zpřístupnění náměstí turistům byla jeho část proměněna na pěší zónu lemovanou řadou kaváren a obchodů. Nenápadné Patio da Galé, ukryté v západním podloubí, dnes hostí časté akce, jakou je např. i festival ryb **Peixe em Lisboa** pořádaný na přelomu března a dubna (viz str. 105). Severní strana náměstí slouží jako výchozí zastávka prohlídkových tramvajů, ovšem zajímavější je jeho nábrežní část, zejména hodinu či dvě před západem, kdy se tu lidé procházejí ve zlatém oparu a sledují oranžové trajekty spojující přístav Estação Fluvial a Barreiro na druhé

straně řeky Tejo. Na malebnou procházku se vydejte směrem na západ po nábřeží a dále do Cais do Sodré (viz str. 70).

Lisboa Story Centre

Praça do Comércio 78-81 • Denně 10.00-20.00 • 7 €, platnost vstupenky jeden rok • ☎ 211 941 099, 🌐 lisboastorycentre.pt • 📍 Terreiro de Paço

Východní podloubí náměstí Praça do Comércio prošla v roce 2012 renovací a dnes je z nich **Ala Nascente**, středisko poněkud turistických kaváren a obchodů, mezi nimiž ční zejména **Lisboa Story Centre**. Naučné středisko přináší zestručněné, vizuálně zpracované pojednání o historii města – příhodné místo za deštivých dnů, ale poněkud drahé. Středisko je rozdělené do šesti zón a každá se zabývá jednou etapou lisabonské minulosti, od starověkých mýtů po současnost. Jednotlivé zóny využívají multimediální expozice, modely, obrazy, fotografie, vyprávění a zfilmované rekonstrukce klíčových událostí – zlatým hřebem je poněkud drsný film zachycující zemětřesení z roku 1755 a „virtuální“ model současného města.

Alfama

Alfama je nejstarší a nejpůsobivější čtvrtí Lisabonu připomínající labyrint úzkých ulic, schodů a uliček omotaných kolem dolních svahů **maurského hradu**. Procházka touto částí města je v rámci návštěvy Lisabonu téměř povinná. Nejzajímavější je zdejší život v ulicích, který se za poslední staletí takřka nezměnil; děti se honí ulicemi a po náměstích a jejich rodiče připravují na malém grilu před domem rybu k obědu. Jelikož jde o oblast s mnoha **fado kluby**, nechybí tu ani muzeum zasvěcené tomuto klasickému portugalskému žánru, ovšem za návštěvu stojí i další památky, jakou je např. městská **katedrála**, dva historické kostely s významnými postavami země, fantastický **trh** a muzea věnovaná římskému divadlu, dekorativnímu umění a – dále na východ – portugalským kachlům.

Sé

Largo da Sé • Denně 9.00-19.00 • Zdarma • **Pokladnice** Po-so 10.00-17.00 • 2,50 € • **Kláster** Po-so 10.00-18.30 • 2,50 € •

☎ 218 876 628 • Tramvaj č. 28

Lisabonská přisedlá, až vojensky působící katedrála zvaná **Sé**, je postavená v románském stylu a má překvapivě prostý a ponurý interiér. Důvodem je zemětřesení z roku 1755, které zničilo mnohé z původních ozdob, včetně velkolepého rozetového okna zrekonstruovaného ve 30. letech minulého století. Katedrála vznikla v roce 1150 na místě hlavní maurské mešity, a to krátce poté, co město sebrali Maurům křesťané pod vedením Angličana Gilberta z Hastingsu, který se stal prvním lisabonským biskupem.

Většina cenností byla uchovávána v **pokladnici**, včetně ostatků sv. Vincenta, jenž dle pověsti připlul do Lisabonu na lodi řízené krkavci – ptáci jsou dodnes symbolem města. Zajímavější je však klášter ze třináctého století, kde v současné době probíhají vykopávky, které doposud odkryly pozůstatky římského domu a maurských veřejných budov.

ALFAMSKÉ PROCHÁZKY A VYHLÍDKY

Nejlepším výchozím místem prohlídky Alfamy je silnice pod Sé, která začíná jako Rua de São João de Praça a posléze se přejmenuje na Rua de São Pedro. Nechte se po ní vést zákrutami až na dolní alfamské náměstí **Largo do Chafariz de Dentro**, domov mnoha nejlepších fado barů a klubů ve městě. Pokračujte do kopce a možná se vám podaří ztratit ve spleti uliček procházejících kolem kostela São Miguel, načež se před vámi objeví **Largo das Portas do Sol** s úžasným výhledem na osamělou palmu čnící nad starými ulicemi, kupoli kostela Santa Engracia v popředí a Tejo za ním. Hned za rohem, před kostelem Igreja da Santa Luzia, se nachází **Miradouro da Santa Luzia** nabízející snad nejkrásnější výhled na Alfamu a řeku.

Algarve

Vzhledem k přítomnosti mnoha nejkrásnějších a nejbezpečnějších pláží v zemi, nemluvě o celoročně příznivém klimatu, jistě nepřekvapí, že je Algarve mezi rekreanty nejoblíbenějším regionem Portugalska. Zároveň však tato skutečnost znamená, že mnohé úseky pobřeží – zejména od Fara na západě až po Albufeiru – jsou silně rozvinuté, ačkoliv i takové pláže jsou prvotřídní a stejně tak i jejich zázemí. Algarve ale zahrnuje i místa, zejména v okolí Sagres a Taviry, která mají atraktivnější okolí a tamní letoviska zůstávají příjemně klidná a umírněná.

Západně od **Vilamoury** narazíte na skalnaté výchozy a chráněné pláže, jimiž je Algarve proslulé, a to zejména v okolí hlavních letovisek **Albufeira**, **Armação de Pêra** a **Lagos**. Směrem na západ je pobřeží stále méně rozvinuté, včetně malých letovisek vytvořených z rybářských vesniček **Burgau** či **Salema**, a také se tu nachází slavný mys **Sagres** – údajné místo námořní školy Jindřicha Mořeplavce. Ještě klidnější je řada vesnic lemující drsnější západní pobřeží až po **Odeceixe**, jež má omezené zázemí, zato fantastické divoké pláže ideální k surfování.

Východní pobřeží mezi Farem a španělskou hranicí je zcela odlišné. Většinu zdejší přírody chrání **Reserva Natural da Ria Formosa**, což je série bariérových ostrovů lemovaná rozlehlými písčnými plážemi. Dostanete se sem jedině na lodi, což na druhou stranu zrazuje zdejší města od většího rozvoje. Místní letoviska mají daleko „portugalštější“ atmosféru než místa na centrálním úseku pobřeží, přičemž hlavní základnou by mohlo být samotné **Faro** – metropole celého regionu –, popřípadě **Olhão**, **Fuseta**, **Cabanas** a **Tavira** umožňující snadný přístup k písčným ostrovům.

Vnitrozemská část Algarve zůstává relativně nedotčená, zejména v okolí města **Alcoutim** na hranici se Španělskem. Příhodným cílem výletů z Fara jsou římské ruiny **Milreu** a trhové město **Loulé**, zatímco staré maurské město **Silves** je snadno dosažitelné z Portimãa. Směrem k západní části regionu leží poklidné lázeňské městečko **Caldas de Monchique** obklopené svěže zelenou krajinou, která tvoří většinu malebného horského pohoří **Serra de Monchique**.

DOPRAVA A INFORMACE

ALGARVE

Autobusem Autobusy spojují všechna letoviska v Algarve a hlavní obce ve vnitrozemí. Mezi nejvýznamnější regionální dopravce patří společnosti EVA (☎ eva-bus.com) a Frota Azul (☎ frotazul-algarve.pt), které prodávají třídenní (29,50 €) a sedmidenní (36,50 €) zlevněné karty. Někteří dopravci provozují pravidelné expresní autobusy mezi Lisabonem a Algarve (kolem 3 h 30 min), a to včetně firm Rede Expressos (☎ rede-expressos.pt), Renex (☎ renex.pt) a EVA (☎ eva-bus.com). EVA navíc zajišťuje mezinárodních spojení z Algarve, přičemž nejužitečnější je linka z Lagosu

přes pobřeží do Sevilly (5 h 50 min; zpáteční jízdné 36 €). Dobrým (neoficiálním) zdrojem informací o jízdních řádech je ☎ algarvebus.info. **Destinace** Lisabon: Albufeira (6–8 denně; 3 h 10 min); Alvor (6–8 denně; 4 h 10 min); Armação de Pêra (6–8 denně; 3 h 20 min); Faro (6–8 denně; 3 h 45 min); Lagos (15.00–8 denně; 4 h 35 min); Olhão (5–6 denně; 4 h); Portimão (15.00–6 denně; 3 h 40 min); Tavira (15.00–4 denně; 4 h 20 min); Vilamoura (4 denně; 5–6 h); a Vila Real (5–6 denně; 4 h 45 min).

Autem Pronájem auta vychází poměrně levně a navíc se

Nejlepší plážové restaurace v Algarve str. 438
Trajekty na ostrovy Armona a Culatra str. 447
Lodní výlety na Ilha de Tavira str. 453
Jednodenní výlety z Vila Real do Ayamonte str. 458

Trhové dny v Algarve str. 463
Pět nejlepších přímořských lokalit v Algarve str. 469
Surfování v Sagres str. 488
Sv. Vincent str. 490
Procházky v Aljezuru a okolí str. 493

SURFAŘI V SAGRES

Největší zajímavosti

1 Olhão Působivé Olhão, v jehož starém městě se konají skvělé trhy, je rovněž výchozím místem lodních výletů na překrásné pláže příbřežních ostrovů. Viz str. 445

2 Ilha de Tavira Vydejte se trajektem na rozlehlý ostrov s obrovskou pláží lemovanou písčnou dunou – nejlepší ve východním Algarve. Viz str. 452

3 Rio Guadiana Řeka, jež kopíruje hranici se Španělskem a vine se přitom na sever do pěkné vesnice Alcoutim, nabízí nejméně narušené přírodní scenérie v tomto kraji. Viz str. 459

4 Výlet lodí, Lagos Prozkoumejte neobvyklé skalní formace a jeskyně v rámci výletu lodí z prastarého města Lagos, odkud se kdysi vydávali na své cesty portugalská mořeplavci. Viz str. 479

5 Surfování v Sagres Pláže v okolí „nejjihozápadnějšího“ města Evropy se považují za jedny z nejlepších na starém kontinentě – bez ohledu na vaše surfařské dovednosti. Viz str. 488

6 Pláže západního pobřeží Působivé a převážně nevyvinuté západní pobřeží mezi Sagres a Odeceixe lemují neskutečně krásné pláže. Viz str. 491

NEJLEPŠÍ PLÁŽOVÉ RESTAURACE V ALGARVE

Algarve může pochlubit prvotřídními plážovými restauracemi, v nichž se podávají maximálně čerstvé ryby a nabízí se překrásný výhled na moře.

Beach Bar Burgau Burgau str. 485
Boia Bar Salema str. 486
Estrela do Mar Armação de Pêra str. 470

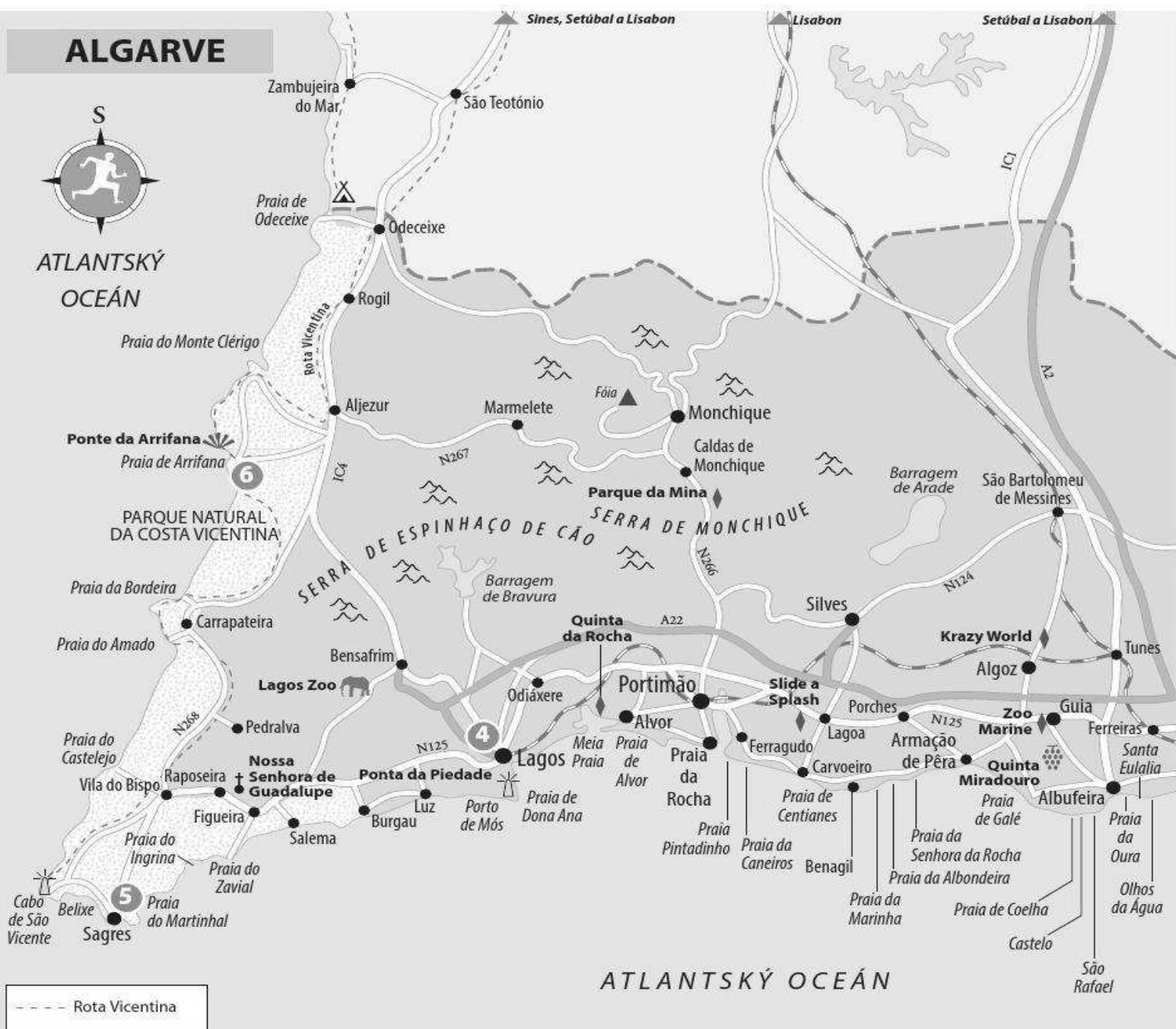
Mar e Sol Praia da Rocha str. 475
Rei das Praias Praia dos Caneiros str. 471
Restinga Alvor str. 476

díky němu dostanete i do odlehlejších vesnic a na jinak nepřístupné pláže. Rychlý a snadný přístup do regionu umožňuje hlavní východo-západní silnice A22 z Lagosu ke španělské hranici, která se severovýchodně od Albufeiry napojuje na A2 do Lisabonu. Pamatujte si však, že na A22 existuje složitý systém mýtného (viz str. 29).

Vlakem Železniční spojení v Algarve (jízdni řády na 808 208 208, cp.pt) vede z Lagosu na západě do Vily Real de Santo António na hranici se Španělskem, přičemž vlaky za-

stavují ve většině větších měst (v závislosti na cílové destinaci se občas musí v Tunes, Faru nebo Taviře přestupovat). Několik spojů denně rovněž jezdí mezi Farem a Lisabonem. Podrobnosti uvádíme dále v průvodci.

Informace Podrobný kalendář kulturních akcí přináší *Agenda*, k dostání zdarma v turistických kancelářích, kulturních střediscích a větších hotelech, popřípadě online na cultugarve.com. Obecné informace získáte na oficiální stránce turistického ruchu visitalgarve.pt.

Rough Guide credits

Editors: Rachel Mills, Olivia Rawes, Polly Thomas
Layout: Anita Singh
Cartography: Deshpal Dabas
Picture editor: Phoebe Lowndes
Proofreader: Stewart Wild
Managing editor: Keith Drew
Assistant editor: Payal Sharotri

Production: Jimmy Lao
Cover photo research: Marta Bescos
Editorial assistant: Freya Godfrey
Senior DTP coordinator: Dan May
Programme manager: Gareth Lowe
Publishing director: Georgina Dee

Poznámka: Vzhledem ke specifčnosti organizační struktury redakce Rough Guides tiráž nepřekládáme.

Marc Di Duca, Rebecca Hallová a Matthew Hancock

Portugalsko

Z anglického originálu *The Rough Guide to Portugal*, 15. vydání, vydaného nakladatelstvím Rough Guides Ltd. v roce 2017,
 přeložil Radomír Beneš
 Odpovědná redaktorka Gabriela Kostašová
 Technický redaktor Petr Kovář
 Sazba Libor Jelínek
 Obálka dle originálu René Senko
 © Rough Guides, 2017
 Mapy © Rough Guides
 Tisk a knihařské zpracování Tisk Centrum, s. r. o., Moravany u Brna
 V edici Průvodce (svazek 190) vydalo roku 2018 jako svou 2511. publikaci
 © Nakladatelství JOTA, s. r. o.
 Škárova 16, 612 00 Brno, tel.: 515 919 580
 www.jota.cz, e-mail: jota@jota.cz
 Druhé vydání
 Počet stran: 534

ISBN 978-80-7565-306-2

Tato kniha je vyrobena podle nejmodernějších technologií, zaručujících stálost vazby i ve ztížených podmínkách.

Žádná část této knihy nesmí být reprodukována bez svolení nakladatelství.

Pomáhejte nám aktualizovat

Vynaložili jsme spoustu úsilí k tomu, aby bylo i toto deváté vydání Průvodce Rough Guide po Portugalsku přesné a aktuální. Věci se však mění – „objevují“ se nová místa, otevírací hodiny se neustále mění, restaurace a pokoje zvyšují své ceny nebo ztrácejí úroveň. Máte-li pocit, že jsme něco uvedli špatně nebo vynechali, budeme rádi, když nám to dáte vědět. A ještě lepší bude, pokud si zapamatujete adresu, cenu, otevírací dobu, telefonní číslo, případně další informace podobného charakteru.

Svůj komentář s předmětem „Rough Guide Ireland Update“ nám, prosím, posílejte na email@uk.roughguides.com. Nejlepší příspěvky oceníme a zašleme vám aktualizované vydání nové knihy (popřípadě průvodce po jiné zemi).

Více cestovatelských informací, spojení s jinými cestovateli a možnost rezervace plánované cesty najdete na roughguides.com.

PORTUGALSKÉ POBŘEŽÍ je jedním z největších lákadel této slunné země, od Algarve po nekonečných zlatých plážích až po Atlantik – ráj pro všechny milovníky surfování. Ale nezapomeňme ani na malebné horské vesnice a živá, tepající města, terasovité vinice, táhnoucí se po zelených úbočích do říčních údolí. Ať už se ubytujete v jedné z pousad, budete se procházet pulzujícími ulicemi Lisabonu nebo popíjet portské v Portu, v našem průvodci najdete všechny informace, které budete při své cestě potřebovat.

PRŮVODCE ROUGH GUIDE

9 788075 653062

MOC 748 Kč WWW.JOTA.CZ

JOTA[®]
NAKLADATELSTVÍ

Škárova 16, 612 00 Brno
+420 515 919 580

jota@jota.cz, www.jota.cz

 JOTA.nakladatelstvi

Žádná část knihy nesmí být reprodukována bez svolení nakladatelství.
ROUGH GUIDE je ochranná známka Rough Guide Ltd.